

Zarządzenie Nr 1111/2023
Wójta Gminy Strawczyn
z dnia 11 października 2023 roku
w sprawie zatwierdzenia diagnozy potrzeb edukacyjnych
Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Chelmcach.

Na podstawie art. 31 oraz art 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r., poz. 40) zarządzam, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się diagnozę potrzeb edukacyjnych Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Chelmcach, opracowaną w celu przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu z Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021-2027, w ramach działania 08.02 Podnoszenie jakości kształcenia podstawowego, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJT
Tadeusz Traczyk
Tadeusz Traczyk

Raport dotyczący diagnozy

opracowanej w celu przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu

z Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021-2027

w ramach działania 08.02 Podniesienie jakości kształcenia podstawowego

1. Metryczka raportu

- 1.1. Tytuł: Diagnoza potrzeb uczniów kl. I-VIII w zakresie umiejętności podstawowych i przekrojowych w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Chełmcach
- 1.2. Autor raportu: Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Chełmcach
- 1.3. Data sporządzenia raportu: 13.10.2023 r., okres przeprowadzenia badań diagnostycznych 11.09.2023 - 06.10.2023.

2. Cele i zakres diagnozy zapotrzebowania na wsparcie:

2.1 Grupę docelową badano w następujących obszarach:

- a) Umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci,
- b) Kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej,
- c) Bazy dydaktycznej placówki

2.2 Celem diagnozy było:

- a) zdiagnozowanie potrzeb dzieci w zakresie rozwijania umiejętności podstawowych i rozszerzonych
- b) zdiagnozowanie potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli
- c) zdiagnozowanie potrzeb placówki w zakresie bazy dydaktycznej

3. Opis procedury diagnozy

3.1. Badania w zakresie zapotrzebowania na wsparcie zostały przeprowadzone z wykorzystaniem metod:

- a) wywiad z dyrektorem szkoły - dokonano analizy arkusza kwestionariusza wywiadu skierowanego do dyrektora szkoły, w oparciu o wyniki analizy dokonano uszczegółowienia wywiadu z dyrektorami podczas spotkania, na którym zostały omówione aktualne działania w zakresie pracy z dziećmi.
- b) wywiady indywidualne z nauczycielami – przeprowadzenie rozmów dotyczących realizacji podczas zajęć umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich zapotrzebowanie na doskonalenie zawodowe
- c) badania ankietowe dzieci w wieku 7-14 lat dotyczące rozwijania umiejętności podstawowych i przekrojowych.

- d) obserwacja placówki pod kątem potrzeb możliwości lokalowych, sprzętowych, braków w oprzyrządowaniu i pomocach.

3.2. Zastosowane narzędzia badawcze:

- a) Kwestionariusz wywiadu z dyrektorem szkoły.
- b) Kwestionariusz wywiadu dla nauczycieli.
- c) Ankieta dla uczniów.
- d) Arkusz obserwacji placówki.

3.3. Źródła danych i wskaźników:

- a) Kwestionariusz wywiadu z dyrektorem szkoły -1
- b) Kwestionariusz wywiadu dla nauczycieli - 15 (3M, 12K)
- c) Ankieta dla dzieci dotycząca umiejętności podstawowych i przekrojowych- 76 (39M, 37K)
- d) Arkusz obserwacji placówki -1

4. Wyniki diagnozy potrzeb

Kompetencje kluczowe wspierają rozwój osobisty, włączanie w życie społeczne, aktywne obywatelstwo i funkcjonowanie na rynku pracy. Proces ich kształtowania i rozwijania trwa przez całe życie, a jego instytucjonalnym początkiem jest uczestnictwo dziecka w różnych formach edukacji szkolnej. Dlatego nauczyciele na każdym szczeblu rozwoju dziecka na co dzień w swojej pracy podejmują wiele działań mających na celu rozwijanie kompetencji kluczowych. Dzieci uczestniczą w wielu zajęciach dodatkowych, które podsuwa im szkoła. Jednak współczesny świat i rozwój młodego człowieka poszukuje nowych sposobów uczenia się. Dziecko poprzez dostarczane na co dzień bodźce zewnętrzne (szybko zmieniający się obraz) wymaga od szkoły poszukiwania nowatorskich i skutecznych metod zapamiętywania nowych treści i utrwalania poznanych zagadnień. Wyżej wymienione spostrzeżenia zostały zauważone w przeprowadzonej ankiecie diagnozującej potrzeby rozwojowe dzieci w SP Chelmce z zakresu kompetencji podstawowych i rozszerzonych. Zarówno Dyrektor szkoły, nauczyciele oraz ankietowani uczniowie stwierdzają, że uczenie w tradycyjnym modelu, np. poprzez wykład nie przynosi właściwych efektów. Nauczyciele dostrzegają problem przeładowania podstawy programowej i braku czasu na zastosowanie ciekawych metod opartych na obserwacji świata i doświadczaniu go przez zmysły i emocje. Na podstawie diagnozy określono dla uczniów Szkoły najpilniejsze obszary wsparcia.

Problem 1: Niewystarczający poziom rozwijania umiejętności podstawowych z zakresu rozumienia i tworzenia informacji.

Zgodnie z wynikami badań przesiewowych przeprowadzonych w grupie badanej (w wieku 7-14 lat (37K) i 39 (M) -76 os.), uczniowie nie posiadają umiejętności skutecznego komunikowania się i porozumiewania z innymi osobami we właściwy i kreatywny sposób 65% (15K i 34 M), badani przyznali się do braku wiary we własne możliwości (52%, 18K i 21M) i braku umiejętności wyrażania własnego zdania na forum grupy (73%, 23K i 22M). Wywiad z nauczycielami potwierdza w 100% wyżej wyrażoną opinię uczniów. Nauczyciele wskazują, że stosowanie przez nich różnorodnych metod aktywizujących (mapa mentalna, drzewko decyzyjne, metaplan i innych) nie jest skuteczne dla poprawy zdolności komunikacyjnych. Niemalże wszyscy uczniowie chętnie wzięliby udział w ciekawych zajęciach z autoprezentacji i występach publicznych.

Dyrektor w wywiadzie wskazuje, że nauczyciele na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych wykorzystują formy i metody oparte głównie na słowie, tradycyjnym wykładzie i pracy z tekstem źródłowym. W codziennej pracy nauczyciela zauważono brak stosowania metod eksponujących typu: ekspozycja lub pokaz połączony z przeżyciem (film, sztuka teatralna).

Ankietowani uczniowie i nauczyciele wskazali potrzebę zorganizowania dla nich dodatkowych zajęć rozwijających ich umiejętności w zakresie:

- kulturalnej dyskusji- (72%U, 26K i 28M), 82% N
- wyrażania własnego zdania - (87%U, 28K i 38M), 79%N
- autoprezentacji swoich poglądów wśród grupy -(93%U, 35K i 35M), 84% N
- dostępu do sztuki i kultury (film, teatr) - (79%U, 32K i 28M), 80%N

Problem 2: Niewystarczający poziom rozwijania umiejętności z zakresu wielojęzyczności

Ankietowani U (72%U, 26K) w większości przyznali, iż nie posiadają umiejętności swobodnego wypowiadania się w języku innym niż ojczysty. Uczniowie mają trudności w rozumieniu wypowiedzi obcokrajowców. Posiadając podstawowy zasób słownictwa zdobyty podczas nauki języka angielskiego, nie umieją w pełni nawiązywać oraz podtrzymywać wypowiedzi. U (93%, 35 K) mają problem z tworzeniem rozbudowanych zdań a słuchając wypowiedzi obcokrajowców domyślają się jej treści jedynie z kontekstu. 79% U (32K) badani mają świadomość swoich niskich kompetencji językowych, co może według nich w przyszłości utrudnić znalezienie pracy lub podjąć studia zagraniczne. Dyrektor podkreśla, jak ważne jest, aby uczeń umiał korzystać z różnych narzędzi

języka obcego, nie tylko z podręcznika i ćwiczeń ale poprzez filmy, muzykę, nagrania, platformy edukacyjne. Nauczyciele językowcy przyznają, iż w swojej pracy nie wykorzystują wszystkich możliwości nauki języka ze względu na obszerny zakres podstawy programowej. Nauczyciele zwracają uwagę na liczne korzyści wynikające ze znajomości języka obcego, wpływające na rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny i kulturowy. Dyrektor, jak również nauczyciele (100%) są zgodni, co do tego, że nauka w sposób tradycyjny nie przynosi zamierzonych efektów. Zasadne jest wobec tego wprowadzenie nauki języka w sposób nowoczesny i kreatywny, poprzez zastosowanie metody projektu, metody WebQuest, doświadczenie, eksperyment, nauczanie problemowe oraz debatę. W kwestionariuszu ankiety znalazło się pytanie otwarte dotyczące propozycji dodatkowych zajęć kształtujących umiejętności językowe. Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią wśród uczniów było wprowadzenie nauki języka poprzez oglądanie filmów, bajek bez lektora, gier planszowych i multimedialnych, aplikacji. Znikoma ilość badanych nie wskazała pomysłów na tego typu zajęć.

Problem 3 Niewystarczający poziom rozwijania umiejętności z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych.

Niemalże wszyscy U (89%, 34K i 33M) przyznali, że najtrudniejszymi przedmiotami w szkole są nauki ścisłe. Znikoma ich liczba (5%, 1K i 3M) wskazała, że radzi sobie w tradycyjnym modelu nauki, kiedy siedzą w ławkach i rozwiązują zadania. Zdecydowana większość uczniów (64%, 21K i 27M) uważa, że odnosilaby lepsze wyniki w nauce, gdyby nauczyciele wykorzystywali ciekawe i oryginalne metody nauki. Ponad połowa badanych (58%, 17K i 26M) chciałaby, aby zajęcia z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych wzbogacone zostały o możliwość przeprowadzania na lekcjach doświadczeń, korzystania z przyrządów obserwacyjnych, udział w wycieczkach krajoznawczych, co pozwoliłoby im lepiej zrozumieć omawiane treści programowe. Uczniowie (43%, 15K i 17M) przyznali, że tracą możliwość wykorzystania kreatywności, innowacyjności i kreatywności umysłu przyswajając treści programowe tylko z podręcznika. Badani (73%, 17K i 18M) wyrazili swoją opinię, że chcieliby uczyć się przedmiotów ścisłych w sposób zabawny i ekscytujący. Nauczyciele przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w wywiadzie wskazują, iż współczesne nauczanie sprowadza się do przerabiania zadań z podręczników i zeszytów ćwiczeń. Z uwagi na ograniczenia czasowe nie mają możliwości przeprowadzania prac badawczych czy zakładania hodowli klasowych. W podstawach programowych brakuje treści dotyczących spotkań z ciekawymi osobami wykonującymi zawody powiązane ze znajomością kompetencji matematyczno-przyrodniczych, wycieczek oraz wyjść w teren. Zauważają, iż brakuje sytuacji edukacyjnych umożliwiających doskonalenie u uczniów umiejętności wykorzystania zasad matematycznych w codziennym życiu. Wdrożenie dobrych praktyk może pomóc w lepszym kształtowaniu ich umiejętności matematyczno-przyrodniczych.

Dyrektor i nauczyciele zgodnie opowiadają się za tym, aby nauka przedmiotów ścisłych w szkole

wzbogacona została o metody praktycznej działalności uczniów: laboratoria, zajęcia w terenie, spotkania ze specjalistami, wycieczki krajoznawcze połączone z warsztatami. Uczniowie (68%, 25K, 26M) wykazali małe zainteresowanie rozwijania kompetencji matematyczno-przyrodniczych poprzez uczestnictwo w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych czy też dotychczasowych kołach zainteresowań.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy pod kątem umiejętności podstawowych i rozszerzonych uczniów SP w Chelmcach: ankiet wśród U oraz wywiadu z dyrektorem szkoły określono potrzeby, bariery i skalę zainteresowania w projekcie:

1. Respondenci wskazują następujące potrzeby U:

- a) kultywowanie i wzmacnianie zainteresowań nauką w sposób wykraczający formą i treścią poza standard edukacji szkolnej 92%U (31K),
- b) rozszerzenie zainteresowań z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i ograniczeń 60%U (22K),
- c) dostęp do darmowych zajęć dodatkowych w szkole 100%U (37K).

2. Bariery:

- a) braki w środkach i pomocach dydaktycznych, które ograniczają realizację kreatywnych i skutecznych form zajęć 60%U (22K),
- c) mniejsza skuteczność nauczania w standardowych formach 100%U (37K),
- d) zaburzenia rozwoju stanowiące barierę w efektywnym uczestnictwie w procesie dydaktycznym 100%U (37K),
- e) wycofanie społeczne, brak pewności siebie 80%U (30K),
- i) bariery uczestników ze względu na płeć nie występują. N podczas pracy nie zaobserwowali wpływu tego czynnika np. na inne postrzeganie treści dydaktycznych przez Dz. i Ch. Analiza pracy szkoły również nie wykazała występowania systematycznych czy incydentalnych przypadków dyskryminacji lub faworyzowania jednej z grup. Dzieci z dysfunkcjami nie powinni napotkać barier w dostępie do wsparcia w planowanej formie, jednakże, jeżeli takowe się pojawiają, podjęte zostaną stosowne działania przewidziane mechanizmami racjonalnych usprawnień,

3. Oczekiwania:

- a) indywidualna analiza potwierdza, iż U 100% (37K) są zainteresowani uczestnictwem w zajęciach, które formą wykraczają poza obecnie prowadzone i umożliwią im aktywny w nich udział. Są również zainteresowani sprzętem i pomocami dyd. wykorzystującymi nowoczesne technologie 80%U (30K).

b) 100% U oczekuje dla dzieci wsparcia adekwatnego do ich potrzeb i możliwości, dostosowania zajęć do możliwości osób z dysfunkcjami. Brak wsparcia ucz. z SPE może spowodować ich dalszą marginalizację i jednocześnie oddalenie się od rynku pracy.

Problem 4: Niski poziom kwalifikacji zawodowych nauczycieli w zakresie umiejętności i kompetencji potrzebnych do pracy z dziećmi ze SPE.

W chwili obecnej w SP w Chelmcach pracuje 16 nauczycieli. Zgodnie z danymi z wywiadu nie uczestniczyli oni w żadnych kursach doskonalących skierowanych na pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Wskazany przez dyrektora problem N przekłada się bezpośrednio na jakość wykonywanej pracy. N nie posiadający wystarczających kompetencji zawodowych z obszaru pedagogiki specjalnej, nie może skutecznie identyfikować potencjalnych problemów i potrzeb tych dzieci.

Z kart obserwacji zajęć dydaktycznych poczynionych przez dyrektora szkoły w latach 2020-2023 wynika nastawienie nauczycieli na realizację programu bez zwracania uwagi na indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne; brak elastyczności w działaniu dydaktyczno-wychowawczym, stosowanie metod podających, skupienie się na jednostronnym przekazywaniu wiedzy ograniczającym inicjatywę i działania twórcze dzieci z SPE.

Zgodnie z diagnozą konieczne jest przeszkolenie nauczycieli w zakresie:

1. „Edukacja włączająca w praktyce szkolnej”.
2. „Uczeń zdrowy i z niepełnosprawnościami razem, czyli dobra organizacja szkoły i klasy szansą na optymalny rozwój obojga dzieci”
3. „Edukacja włączająca dzieci z niepełnosprawnością intelektualną”

W wywiadzie wszyscy N deklarują chęć podjęcia doskonalenia swoich umiejętności i kwalifikacji sprzyjających wyrównywania w bieżącej pracy z dziećmi stwierdzonych deficytów.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy: wywiadu z nauczycielami i dyrektorem szkoły określono:

1. Potrzeby N-li

W związku z planem prowadzenia zajęć dodatkowych rozwijających umiejętności podstawowe i rozszerzone dzieci kl. I-VIII w tym ze SPE w systemie powszechnego kształcenia (edukacja włączająca), powstaje zdaniem 100% N-li potrzeba doskonalenia ich umiejętności i uzupełnienia kwalifikacji.

2. Bariery N-li:

Nie występują bariery wynikające ze specyfiki gr docelowej (statusu zawodowego, czynników dyskryminacyjnych czy niepełnosprawność). Nie ma przeszkód w udziale N w zaplanowanych szkoleniach.

3. Oczekiwania N-li

Praca z uczniami z dysfunkcjami rozwojowymi i bez dysfunkcji w klasie szkolnej jest szczególnym wyzwaniem dla N. Stąd też uzasadnione jest oczekiwanie (100%N) od pracodawcy pomocy w nabyciu dodatkowych umiejętności w tym zakresie. Planowane doskonalenie zawodowe spełnia oczekiwania N zgodnie z wynikami konsultacji przy sporządzaniu analizy. Wpisuje się to także w ogólne oczekiwanie wszystkich N - stworzenie możliwości rozwoju zawodowego i poszerzania umiejętności przez zakład pracy.

Objęcie wsparciem powyższej grupy docelowej jest niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i stanowi element niezbędny do odpowiedniej pracy z dzieckiem w zakresie jego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Problem 5: Niewystarczające wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt.

Na podstawie spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego wyposażenia wynika, że szkoła posiada dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne i sprzęt multimedialny pracownie przedmiotowe do zajęć humanistycznych, przyrodniczych, matematycznych, języków obcych. Do dyspozycji nauczycieli oprócz pracowni komputerowej wyposażonej w 13 komputerów stacjonarnych, pozostaje jeszcze 20 laptopów oraz 10 tabletów.

W wywiadach N i D wskazują szereg potrzeb, które z pewnością wpłynęły by na poprawę efektów kształcenia podczas zajęć dodatkowych. Wymieniają m.in.: zakup gier planszowych, układanek do realizacji zajęć językowych i matematycznych, okularów wirtualnych do zajęć biologiczno-chemicznych oraz sprzętu w postaci stacji meteorologicznej, mini-szklarni i zewnętrznego warzywniaka do prowadzenia upraw/hodowli i obserwacji przyrodniczych. Widzą ponadto konieczność zagospodarowania holu w podpiwniczeniu szkoły na potrzeby sali „kinowej” do wykorzystania podczas prezentacji multimedialnych/filmów/zebrań dla większej grupy UP. W tym celu wymieniają zakup: dużego ekranu projekcyjnego, projektora, głośników i krzeseł.

Wskazane powyżej obszary problematyczne potwierdzają konieczność interwencji i podjęcia działań na rzecz poprawy jakości edukacji w szkole. Realizacja projektu umożliwi podniesienie umiejętności uczniów i stworzenie wysokiej jakości dodatkowej oferty edukacyjnej poprzez prowadzenie zajęć rozszerzających, nieodpłatnych, umożliwiających udział każdemu dziecku z kl. I-VIII.

Wnioski:

1. Uczniowie nie posiadają umiejętności skutecznego komunikowania się i porozumiewania z innymi
2. Dzieci nie posiadają wiary we własne możliwości, wstydzą się wystąpień publicznych
3. Respondenci zgłaszają potrzebę zorganizowania zajęć pozalekcyjnych w sposób atrakcyjny i oryginalny
4. Uczniowie posiadają niski poziom kompetencji językowych
5. Dzieci zgłaszają chęć uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w terenie
6. Uczniowie mają problem z opanowaniem materiału z nauk matematyczno-przyrodniczych
7. Nauczyciele i uczniowie wskazują na brak sytuacji edukacyjnych umożliwiających wykorzystanie umiejętności matematyczno-przyrodniczych w życiu codziennym

Rekomendacje:

1. Wzmacniać u uczniów pewność siebie, umiejętność prezentacji swoich osiągnięć oraz współdziałania w grupie.
2. Pomagać dziecku podejmować decyzje i radzić sobie z ewentualnymi błędami.
3. Organizować dodatkowe zajęcia szkolne, które będą adekwatne do potrzeb i możliwości uczniów, aby przekazywać wiedzę multisensorycznie, korzystając z jak największej ilości kanałów poznawczych (wzrok, słuch, węch, dotyk, smak).
4. Zastosować metody, które angażują nie tylko ciało i umysł, ale i przy okazji wzmacniają wolę i uczą zarządzania emocjami, np. doświadczenia, eksperymenty naturalne, obserwacje natury, edukacja w przyrodzie, tak, aby emocje, które towarzyszą poznawaniu świata i jego tajemnic skutecznie uczeń zapisywał w pamięci, a także rozbudził dalszą ciekawość i pasję nauki.
5. Rozwijać w dziecku kreatywność, pomysłowość, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów,
6. Uczyć przez zabawę, która rozwija w dziecku logiczne myślenie,
7. Podejmować działania, które mają na celu wspieranie rozwoju ucznia, m.in. pracę z wykorzystaniem eksperymentów oraz uczenie się przez doświadczenie.
8. Podnieść kwalifikacje zawodowe nauczycieli w zakresie umiejętności i kompetencji potrzebnych do pracy z dziećmi z dysfunkcjami rozwojowymi i bez w systemie powszechnego kształcenia (edukacja włączająca).
9. Doposażyć szkołę w pomoce dydaktyczne i sprzęt specjalistyczny.

DYREKTOR SZKOŁY

Jarosław Kobiec